

เลี้ยงลูกตามตำรา???

เพ็ญศรี แสงวงเจริญ

“คู่มือการเลี้ยงลูกมีประโยชน์มากในกรณีที่เป็นลูกคนแรกเพราะไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน การอ่านคู่มือจะช่วยลดความกังวลในการเลี้ยงลูกได้มาก ”

“จะเปิดตำราเฉพาะเวลาที่ลูกเจ็บป่วย ส่วนเรื่องอื่นๆเช่นการให้นม การอาบน้ำจะได้รับคำแนะนำจากโรงพยาบาลมาแล้วก็จะทำตามคำแนะนำ และดูตามความเหมาะสมว่าทำอย่างไรแล้วลูกมีความสุข ”

“เปิดตำราตลอดทุกขั้นตอน เพราะคิดว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับลูก กลัวจะผิดพลาด”

“ไม่ได้เปิดตำรามากนักเพราะมีคุณยายมาช่วยเลี้ยง คุณยายก็จะเลี้ยงแบบโบราณบ้างสมัยใหม่บ้างผสมผสานกันไป คุณยายเคยให้ลูกกินยาไทยตอนที่ท้องเสียถ่ายเป็นมูกไปหาหมอแล้วไม่หาย ปรากฏว่าหลังจากทานยาไทยของคุณยายแล้วอาการถ่ายเป็นมูกหายไป”

ข้อความข้างต้นนี้เป็นความคิดเห็นส่วนหนึ่งของคุณแม่ยุคปัจจุบันที่มองเห็นว่าความรู้ในการเลี้ยงลูกเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็ความรู้จากตำราสมัยใหม่หรือความรู้ที่ได้รับสืบทอดมาแต่โบราณจากผู้ใหญ่หรือผู้รู้ ทำให้เกิดคำถามว่าพ่อแม่ในอดีตเลี้ยงลูกอย่างไร เหตุใดการเลี้ยงลูกในปัจจุบันจึงต้องอาศัยตำรา และการเลี้ยงลูกตามตำรานั้นดีจริงหรือ

ในอดีตพ่อแม่เลี้ยงลูกอย่างไร

แม่เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูลูกในทุกยุคทุกสมัย แต่เนื่องจากครอบครัวไทยในอดีตเป็นครอบครัวแบบขยายจึงมีปู่ ย่า ตา ยาย ป้า น้า ลุง ฯลฯ มาช่วยดูแลด้วยอีกแรงหนึ่ง จากงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย” ซึ่งดำเนินการวิจัยโดยทีศนา เขมมณีและคณะในระหว่างปีพ.ศ. 2533 ถึง พ.ศ.2535 กล่าวถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทยในอดีตที่แสดงให้เห็นถึงความละมุนละไมและความละเอียดอ่อนที่มีต่อการ

เลี้ยงดูเด็ก รวมทั้งการใช้กุศโลบายต่างๆในการอบรมสั่งสอนหรือปฏิบัติต่อลูกหลานเพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ดังนี้ (ทีศนา เขมมณีและคณะ, 2535: หน้า 2-3)

...เด็กได้ดื่มนมแม่ เด็กเล็กๆได้รับการเลี้ยงดูอย่างทะนุถนอมและใกล้ชิด ในการอบรมสั่งสอนเด็กเล็กๆ พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กใช้บทเพลงเห่กล่อมเด็กเวลานอน ทำนองเพลงมีความไพเราะ ช่วยทำให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน ฟังแล้วสบายใจ มีความสุข เนื้อเพลงที่กล่อมเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ค่านิยม คุณธรรม บางเพลงเป็นเรื่องราวนิทานสอนให้เด็กมีความเมตตา กรุณา อวยพรให้เด็กมีความสุข อบรมให้รู้จักเชื่อฟังพ่อแม่ บางเพลงสอนให้เด็กรู้จักวิธีเคลื่อนไหว เป็นต้น

ในครอบครัวที่พ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ภาระหน้าที่การเลี้ยงดูเด็กจึงเป็นของปู่ ย่า ตา ยาย หรือพี่ ผู้เลี้ยงดูเด็กเหล่านี้ให้ความเอาใจใส่ดูแลทะนุถนอมเด็กเช่นเดียวกับพ่อแม่ ทั้งในด้านความเป็นอยู่และการอบรมสั่งสอนซึ่งมีทั้งการสอนโดยตรงและโดยอ้อม เช่น สอนให้รักพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย สอนให้เป็นคนขยัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักเคารพกติกา

ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของไทยมีความเชื่อต่างๆเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย รวมทั้งยังมีประเพณีต่างๆที่นิยมหรือปฏิบัติกันเป็นแบบแผนมาช้านาน เพราะถือว่าเป็นคุณประโยชน์หรือเป็นสิริมงคลแก่เด็ก ความเชื่อ ทักษะคติ ประเพณี และวัฒนธรรมเหล่านี้มีผลเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและการพัฒนาเด็กเป็นอย่างมาก ประเพณีและวัฒนธรรมของไทยนั้นพ่อแม่และผู้ใหญ่ได้ให้ความสำคัญแก่เด็กทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ดังจะเห็นได้จากความเชื่อและการปฏิบัติตัวของแม่ตั้งแต่ระยะตั้งครรถ์จนกระทั่งคลอด รวมทั้งการให้การดูแลเด็กจนกระทั่งเติบโตใหญ่ แม่จะคอยระวังดูแลรักษาตัวเองทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เช่นทำงานเบาๆ ไม่นอนมาก งดรับประทานอาหารบางอย่างที่เชื่อว่าเป็นของแสลง ทำจิตใจให้เบิกบานคิดแต่ในแง่กุศล นอกจากนั้น ประเพณี วัฒนธรรมของไทยก็ยังแสดงให้เห็นถึงความรัก ความห่วงใยที่ผู้ใหญ่ให้แก่เด็ก เช่น ประเพณีการทำขวัญตอนแรกเกิด การทำขวัญวัน การทำขวัญเดือน รวมทั้งการตั้งชื่อ เป็นต้น.....

วิถีวัฒนธรรมไทยในอดีตมีความผูกพันกับธรรมชาติ เด็กๆจะได้รับการพุ่มพักให้ เจริญเติบโตท่ามกลางสิ่งที่เป็นธรรมชาติ การเล่นของเด็กสมัยก่อนบางประเภทที่ต้องใช้เครื่องเล่น หรือของเล่นเด็กจะประดิษฐ์ขึ้นหรือได้จากวัสดุธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่น เช่นปลาตะเพียนหรือ ลูกตะกร้อที่สานจากทางมะพร้าว ตุ๊กตาที่ทำจากตาล ม้าก้านกล้วย กะลามะพร้าวมาผูกเชือกใช้วิ่ง กะลา ตุ๊กตาดินเหนียว เป็นต้น มีการละเล่นที่ทำให้เกิดความสนุกสนานและได้ออกกำลังกาย

ฝึกไหวพริบและความแม่นยำ บางการละเล่นมีเนื้อร้องหรือบทสนทนา มีการออกเสียงคำสัมผัสคล้องจอง เช่น ฐกนิหาญ วีรช้าวสาร โพงพาง ฯลฯ เด็กได้มีโอกาสเล่นอย่างอิสระกับเด็กๆที่อยู่ในละแวกเดียวกัน พ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ประดิษฐ์ของเล่นให้เด็กทำให้เด็กทำให้สัมพันธ์ภาพในครอบครัวมีความแน่นแฟ้น

ในประเทศตะวันตกก็มีแนวทางในการเลี้ยงดูเด็กในอดีตคล้ายกับของประเทศไทย คือใช้วิธีการที่เคยได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่มาใช้ในการเลี้ยงดูลูกของตัวเอง ในสมัยวิกตอเรียผู้คนไม่เคยต้องประสบปัญหาของการเป็นพ่อแม่ว่าจะเลี้ยงลูกอย่างไร เมื่อมีการแต่งงานเกิดขึ้นสิ่งที่ตามมาคือการเป็นพ่อแม่ เพราะการให้กำเนิดบุตรจะทำให้ผู้ที่เป็พ่อแม่ได้รับความชื่นชมและได้รับการยอมรับนับถือ การปฏิบัติตนในระหว่างตั้งครรภ์ การคลอดลูกและการเลี้ยงดูลูกจะปฏิบัติตามแบบที่เป็นธรรมชาติซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับที่บรรพบุรุษเคยปฏิบัติมาก่อนอย่างไม่มีข้อโต้แย้ง

ทำไมการเลี้ยงลูกในปัจจุบันต้องอาศัยตำรา

ในยุคปัจจุบันลักษณะครอบครัวไทยเปลี่ยนจากครอบครัวขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น อีกทั้งสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปและเป็นยุคเศรษฐกิจถดถอย ทำให้ผู้คนมีวิถีชีวิตที่รีบเร่งแข่งกับเวลาและออกห่างจากธรรมชาติมากขึ้นทุกที ทั้งพ่อและแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน บางครอบครัวต้องยกภาระการเลี้ยงดูลูกในบางช่วงเวลาให้กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เครือญาติ เช่น ลูกจ้างหรือพี่เลี้ยงเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก พ่อแม่โดยเฉพาะพ่อแม่มือใหม่ที่อยู่เป็นครอบครัวเดี่ยวขาดที่พึ่งในการให้คำแนะนำต่างๆในการเลี้ยงดูลูกทำให้เกิดเป็นปัญหาและความวุ่นวายใจนานปีการ จากการศึกษาของ Kalmuss, Davidson, and Cushman พบว่า 1 ใน 4 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคุณแม่มือใหม่ต้องประสบกับความยากลำบากในการเปลี่ยนสภาพมาเป็นพ่อแม่ และมีจำนวนถึง 2 ใน 3 ที่ต้องเผชิญกับความเครียด และจากการศึกษาของ McKim ที่ทำการซักถามพ่อแม่มือใหม่เกี่ยวกับความกังวล ปัญหาและความต้องการ ทำให้ได้ทราบว่าสิ่งที่สร้างความหนักใจให้กับพ่อแม่มือใหม่มากที่สุดคือปัญหาการเจ็บป่วยของลูกในช่วงขวบปีแรก นอกจากนั้นยังมีปัญหาเกี่ยวกับการร้องไห้ของทารก การให้นมและทางด้านโภชนาการ (Hamner and Turner, 1996)

นอกจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมแล้ว ข้อค้นพบใหม่ๆ จากงานวิจัยทางด้านสมองที่ไม่เคยมีการค้นพบมาก่อนซึ่งถูกเผยแพร่มากขึ้นในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา เป็นอีกกระแสหนึ่งที่ทำให้เกิดการตื่นตัวและเป็นที่น่าสนใจทั้งในแวดวงวิชาการและบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะผู้ที่เป็นหรือกำลังจะเป็นพ่อแม่ เพราะเป็นที่แน่ชัดแล้วว่านอกจากพันธุกรรมแล้ว สิ่งแวดล้อมและการเลี้ยงดูก็เป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดความเป็นมนุษย์ของบุคคลๆ หนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงแรกของชีวิต

ความเป็นมาและพัฒนาการของการให้ความรู้แก่พ่อแม่

ในช่วงทศวรรษ 1920s ประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มมีการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่พ่อแม่โดยผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นระบบมากขึ้นเกี่ยวกับการดูแลเด็ก ผู้คนเริ่มให้ความสนใจกับข้อมูลที่เป็นเชิงวิทยาศาสตร์มากขึ้น มีการเพิ่มจำนวนขององค์กรที่ให้ความรู้แก่พ่อแม่ ในช่วงระหว่างปีค.ศ. 1930 ถึง 1970 มีการทำการวิจัยมากขึ้นทำให้มีการพัฒนาโปรแกรมสำหรับพ่อแม่โดยผู้เชี่ยวชาญเกิดขึ้นมากมายโดยส่วนใหญ่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล การให้ความรู้แก่พ่อแม่ในยุคนี้ได้มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม มีส่วนที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับตัวพ่อแม่ด้วยนอกเหนือจากการดูแลเด็ก รวมทั้งมีการนำข้อความรู้ที่ได้จากการทำวิจัยมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมซึ่งนำมาใช้เป็นพื้นฐานของการให้ความรู้แก่พ่อแม่ในปัจจุบัน การให้ความรู้เป็นเพียงเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติในการดูแลลูกให้มีความเหมาะสมมากขึ้นแต่ยังไม่มีประเมนผลระยะยาวของการดูแลที่มีผลต่อเด็ก

ในช่วงทศวรรษ 1980s มีงานวิจัยหลายชิ้นที่แสดงให้เห็นว่าการให้ความรู้พ่อแม่ นั้นก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อพ่อแม่และต่อเด็ก เช่นผลการวิจัยที่ศึกษาโดย Clarke และ Stewart พบว่า การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างแม่กับลูกมีความเกี่ยวข้องกับระดับสติปัญญาของเด็ก (Hamner and Turner, 1996)

ในช่วงปีค.ศ. 1990 เป็นต้นไป เป็นช่วงที่การให้ความรู้พ่อแม่มีความสำคัญและจำเป็นมากกว่าในช่วงก่อนๆ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างและหน้าที่ของครอบครัวทำให้เกิดความกดดันมากขึ้น เช่นการเป็นพ่อแม่ในช่วงวัยรุ่น การที่ผู้หญิงต้องออกทำงานนอกบ้านมากขึ้น การให้เวลาในการทำหน้าที่พ่อแม่ลดน้อยลง เป็นต้น ในขณะที่ผู้เชี่ยวชาญได้เน้นถึงความสำคัญ

ของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก ดังนั้นการให้ความรู้แก่พ่อแม่และการให้การสนับสนุนเพื่อให้เกิดการเลี้ยงดูเด็กอย่างมีคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก

ตำราโบราณ...สัญชาติญาณกับข้อค้นพบในปัจจุบัน

จากข้อค้นพบและงานวิจัยในปัจจุบันจำนวนมากมายที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสมอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมองของเด็กจะมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วง 2- 3 ปีแรก และยังมีช่วงวัยที่จะเรียนรู้เรื่องต่างๆแตกต่างกันไป มีข้อมูลที่ยืนยันว่าปัจจัยของสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์การเลี้ยงดูมีผลต่อการเจริญเติบโตของสมอง ทำให้มีผู้หันมาให้ความสนใจในเรื่องของการพัฒนาสมองลูกมากขึ้น มอริสัน(George S. Morrison) และคณะได้ทำการรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับสมองจำนวนมากมาย มีตัวอย่างข้อค้นพบที่เป็นการสนับสนุนว่าการเลี้ยงดูของพ่อแม่ (และปู่ ย่า ตา ยาย ฯลฯ) ในสมัยก่อนนั้นเป็นการส่งเสริมพัฒนาการและสมองของเด็ก เช่น

➤ เด็กที่ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่พร้อมต่อการเรียนรู้ (เพื่อน ของเล่น และภาวะโภชนาการที่ดี) จะมีระดับสติปัญญา (IQ scores) สูงกว่ากลุ่มควบคุม (Craig Ramey and his colleagues, 1996)

➤ สมองสามารถเรียนรู้และเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดชีวิต ความเสียหายของสมองที่เกิดขึ้นในช่วงวัยต้นๆสามารถแก้ไขให้ดีขึ้นได้จากการได้รับการกระตุ้นและการอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีความเหมาะสม (Bruner, 1999)

➤ การออกกำลังกายช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ การเพิ่มความสามารถในการรักษาสมดุลของร่างกาย ความตระหนักรู้ด้านมิติสัมพันธ์ ทักษะในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อจะช่วยเพิ่มความสามารถทางการแสดงออกและการเรียนของเด็ก (Johnson, 1999)

➤ การดูแลที่ดีจากพ่อแม่ การสัมผัสด้วยความรักและอบอุ่นและการกระตุ้นที่เหมาะสมกับวัยตั้งแต่แรกเกิดมีผลต่อพัฒนาการของเด็กตลอดชีวิต (Newberger, 1997)

➤ ทารกอายุ 8 เดือนที่ได้ฟังนิทานบ่อยๆ แสดงให้เห็นถึงการสะสมของคำที่ส่งเสียงออกมาหลังจากเด็กได้ฟังนิทานมากกว่าเด็กที่ไม่ได้ฟังนิทาน (Jusczyk and Hohne, 1997)

➤ จากการศึกษาเกี่ยวกับการฟังดนตรี ได้ข้อค้นพบว่า ดนตรีคลาสสิกจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านมิติสัมพันธ์และการคิดเชิงนามธรรม (Mozart Effect) (Rauscher, Shaw, and Ky, 1993) ซึ่งเพลงกล่อมเด็กของไทยส่วนใหญ่จัดอยู่ในประเภทดนตรีคลาสสิก

นอกจากข้อค้นพบข้างต้นแล้ว ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ ได้กล่าวถึงการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ว่าการที่แม่อุ้มลูกให้ตึมนมจากอกผิวกายของแม่และลูกจะใกล้ชิดกันทำให้ลูกได้ยินเสียงเต้นของหัวใจแม่เป็นการกระตุ้นประสาทสัมผัสของเด็ก ทำให้ประสาทนี้ส่งข้อมูลเข้าไปที่สมองส่วนอาร์เบอร์น ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับสัญชาตญาณของการมีชีวิตรอด เช่นการเต้นของหัวใจ การหายใจ ทำให้สมองส่วนนี้พัฒนาได้อย่างเต็มที่ (ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์) จะเห็นได้ว่าถึงแม้ว่าวิธีการเลี้ยงลูกของพ่อแม่ในสมัยก่อนจะเป็นการเลี้ยงลูกตามสัญชาตญาณ แต่ก็เป็นสัญชาตญาณของความรักของพ่อแม่ที่ต้องทำสิ่งที่ดีที่สุดให้แก่ลูกน้อย มีทั้งส่วนที่เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของสมอง ร่างกายและจิตใจ ดังนั้นจึงเป็นที่น่าคิดว่าการเลี้ยงลูกตามสัญชาตญาณถือเป็นตำราหนึ่งได้หรือไม่

ยึดตำรา (ปัจจุบัน)...ดีจริงหรือ!

จากสถิติการหย่าร้างในประเทศไทยจากข้อมูลของกรมสุขภาพจิตแสดงให้เห็นว่าตั้งแต่ปีพ.ศ. 2537 ถึงพ.ศ. 2543 สถิติการหย่าร้างมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี และยังมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นอีก (ศิริประภา พงศ์ไทย, 2545) ซึ่งให้เห็นว่าประเทศไทยก็มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นอย่างมากคล้ายกับในประเทศสหรัฐอเมริกา อันจะนำมาซึ่งผลกระทบต่อความเป็นพ่อแม่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้หากไม่ได้รับความช่วยเหลือ พ่อแม่มือใหม่ในยุคสังคมเปลี่ยนแปลงจึงหันมาให้ความสนใจต่อตำราหรือสิ่งที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นพ่อแม่มากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันการให้ความรู้แก่พ่อแม่ในประเทศไทยได้จัดขึ้นในรูปแบบต่างๆ เช่นคู่มือเลี้ยงลูก นิตยสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการเป็นพ่อแม่ รายการทางวิทยุและโทรทัศน์ คอลัมน์ในนิตยสาร การให้ความรู้ในโรงพยาบาลชุมชนและสถานอนามัย การแจกแผ่นพับในโรงพยาบาล ซึ่งความรู้ส่วนใหญ่จะได้รับการแปลตำราหรือเอกสารของต่างประเทศ จากประสบการณ์และความรู้ของผู้เชี่ยวชาญ จากงานวิจัย จากอินเทอร์เน็ต และอื่นๆ

ถึงแม้ว่าการอ่านตำราจะช่วยให้เกิดความมั่นใจในการเลี้ยงลูกมากขึ้น แต่ก็มีข้อพึงสังวรบางอย่างเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกตามตำราดังที่ ศ.พญ.ชนิกา ตูจินดา แพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขา

กุมารเวชศาสตร์ผู้เขียนหนังสือ “คู่มือเลี้ยงลูก” ได้เขียนคำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 5 เกี่ยวกับความ
ตื่นตัวของพ่อแม่ในการพยายามที่จะเลี้ยงลูกตามตำราไว้ดังนี้ (ชนิกา ตูจินดา, มปป.)

คุณพ่อคุณแม่ส่วนหนึ่งกังวลโดยใช่เหตุ กลัวไปหมด ทุกข์ใจกับการเลี้ยงลูก กลัวเลี้ยงไม่ดี กลัวลูกเป็น
โน่นเป็นนี่ ไม่มีความมั่นใจในการดูแลลูกเลย อาจเป็นเพราะคุณอ่านตำรามากไป คุณติดนิสัยนักเรียนนักศึกษา
ท่องจำตำรา เปิดตามาดูลูกเราดีกว่าอาจจะไม่เหมือนตำราก็ได้ ตำราอาจให้เนื้อหาทางวิชาการมากเกินไปจน
ทำให้คุณห่างเหินความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานของพ่อ แม่ ลูกและครอบครัว...

การอ่านตำราเกี่ยวกับการเตรียมตัวเป็นพ่อแม่ยังมีผลเกี่ยวกับการตัดสินใจที่จะไม่คลอด
โดยวิธีธรรมชาติ มีรายงานเกี่ยวกับจำนวนคุณแม่ที่ผ่าท้องคลอดว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยมีเหตุผล
ส่วนหนึ่งมาจากการอ่านตำราตำราและพูดคุยกับคนที่เคยมีประสบการณ์ ทำให้มีจำนวนไม่น้อยที่
เลือกที่จะคลอดลูกแบบผ่าท้องเพราะกลัวปัญหาที่อาจเกิดตามมาจากการคลอดโดยวิธีธรรมชาติ
คือโรคกลั้นปัสสาวะไม่ได้ (Incontinence) และโรคที่เกิดจากการหย่อนยานของอวัยวะที่อยู่ด้านใน
ของสะโพก (Prolapse) จากตารางแสดงการเพิ่มของอัตราผ่าท้องคลอดในประเทศสหรัฐอเมริกา
รวบรวมโดยศูนย์ป้องกันและควบคุมโรค (Centers for Disease Control and Prevention) พบว่า
อัตราการผ่าท้องคลอดได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 20.8 ในปีค.ศ.1995 โดยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆเป็นร้อยละ
24.4 ในปีค.ศ. 2001 ซึ่งเกินจากจำนวนที่องค์การอนามัยโลกได้แนะนำว่าให้ประเทศทั่วโลก
พยายามรักษาอัตราการผ่าท้องคลอดให้อยู่ในระดับ 10 – 15 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนคลอดทั้งหมด
เนื่องจากการผ่าท้องคลอดมีโอกาสเกิดภาวะเสี่ยงสูงกว่าการคลอดธรรมชาติทั้งต่อแม่และต่อเด็ก
เช่น ภาวะการติดเชื้อหลังคลอด ความเสี่ยงต่อการเกิดการอุดตันของเส้นโลหิต (Blood clots)
นอกจากนี้ยังมีโอกาสเกิดการพันกันของสายสะดือกับแผลในการตั้งครรภ์ครั้งต่อไป (Placenta
accreta) และยังมีประเด็นที่น่าห่วงคือการผ่าท้องคลอดจะทำให้คุณค่าของการให้กำเนิดชีวิต
ลดน้อยลงด้วย (กรินทร์, 2545)

จะเห็นได้ว่าสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของ
ผู้คนในสังคม ทำให้วิถีชีวิตของคนออกห่างจากธรรมชาติมากขึ้น การทำหน้าที่เป็นพ่อแม่ในการ
เลี้ยงดูลูกซึ่งเป็นสิ่งที่ในอดีตมองว่าเป็นเรื่องของธรรมชาติกลับกลายเป็นเรื่องของปัญหา พ่อแม่ใน

ยุคปัจจุบันขาดความมั่นใจในการเป็นพ่อแม่ ประกอบกับการศึกษาและการทำวิจัยเกี่ยวกับการเป็นพ่อแม่มีการขยายวงกว้างและมีการเผยแพร่มากขึ้น ทำให้เรื่องของการให้ความรู้แก่พ่อแม่ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลาย ในขณะที่เดียวกันก็มีพ่อแม่ส่วนหนึ่งที่ยังมองเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทยโบราณที่มีวิธีการเลี้ยงดูลูกหลานด้วยความอ่อนโยนละมุนละไมและเป็นธรรมชาติ ทำให้เป็นที่น่าคิดต่อไปว่าสิ่งที่ดีที่สุดอยู่ตรงไหน ถ้าแต่ละครอบครัวสามารถหาความสมดุลระหว่างภูมิปัญญาทั้งสองยุคที่มีความเหมาะสมกับสภาพครอบครัวนั้นๆได้ น่าจะเป็นตำราที่ดีที่สุด

รายการอ้างอิง

กรีนทรี. นำเศร้า! คุณแม่ยุคใหม่นิยมผ่าท้องคลอด. แม่และเด็ก ปีที่ 25 ฉบับที่ 369

พฤศจิกายน 2545

ชนิกา ตูจินดา. คู่มือเลี้ยงลูก. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม.: บริษัทแปลนพับลิชชิง จำกัด

ทิตินา เขมมณี และคณะ. 2535. หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถี

ชีวิตไทย. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์. 2542. สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไร. กทม.:

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

ศิริประภา พงศ์ไทย. 2545. สร้างความสมดุลบนความแตกต่าง. เอกสารประกอบการสัมมนา.

วิชาสัมมนาพัฒนาการเด็ก ครอบครัวและการปฏิบัติในการศึกษาปฐมวัย

Hamner, T. J; and Turner, P. H. (1996). Parenting in Contemporary Society. Third

Edition. USA. : A Simon & Schuster Company.

SUCCESS FOR LIFE. University of North Texas.